

gust 1881, før Matteucci blev hæftig syg, og allerede den 8de August døde han i London. De jordiske Levninger af ham førtes til hans Fødeby, og han blev her under almindelig Deltagelse jordfæstet paa Byens Regning.

Massari talte i sit Foredrag med stor Sympathi om sin afdøde Rejsefælles fortrinlige Egenskaber, og han beklagede dernæst, at Expeditionen ikke havde kunnet faa megen Nytte af de forskellige Instrumenter, som den havde med sig. Ligesom det flere Gange hændte Livingstone, regnede man nemlig alle Steder de rejsende som Troldmænd. Paa lignende Maade gik det med Optegnelserne; thi de rejsende maatte enten skrive om Natten, eller ogsaa maatte de skjule sig inde i det høje Græs, naar de vilde optegne noget. Massari har imidlertid dog optaget saa mange astronomiske Bestemmelser, at han har kunnet afsætte Rejseruten paa et Kaart. Lige til Vadaj fulgte de med en Karavane, men senere rejste de alene og uden Vaaben, da Indbyggerne mente, at de vare Udsendinger fra Ægypten. Overalt talte man i de stærkeste Ord imod Ægyptens Opræden, og efter Massaris Mening er der ikke andet at gjøre, end at de evropæiske Magter maa tage sig af Sagerne. I Kordofan er Landet en Ørken, og Hovedstaden deri, El Obeid, er næsten uden Mennesker; store Strækninger, der før vare blomstrende Marker, danne nu usunde Sumpe, og Indbyggerne vandre ud eller dø af Hunger. Den samme Skæbne venter de nærliggende Egne, der ogsaa ere Skattelande til Ægypten, og der paalægges Indbyggerne saa mange og saa uretfærdige Skatter, at man faar det Indtryk, som om Ægypterne ere en organiseret Røverbande. Bornu er ret civiliseret og driver vigtig Handel; til Hovedstaden Kuka, der regnes at have 50,000 Indbyggere, kommer der undertiden Karavaner paa 1000 Kameler. I denne By hersker der en vis Luxus, og Dragterne ere rige; man betaler ogsaa mangan Gang store Summer for Smaating, naar de kun ere paa Moden. Massari saa, at der blev

betalt 50.000 Frank for en meget smuk Cirkasserinde. Om Dagen og tidlig paa Aftenen vrimle Gaderne af Mennesker; men om Natten ere de mennesketomme, og de gjenlyde da af Hyæners og Sjakalers Tuden.

Imedens de rejsende før at undgaa Nysgjerrigheden i Kuka havde klædt sig i Landets Dragt, kunde de af gode Grunde ikke gjøre dette i Nupé, et lille Kongerige, der staar i Forbindelse med Engelskmændene. Indbyggerne dér gaa nemlig helt nøgne, og kun Kvinderne have en Metalkjæde om Halsen og en anden om Lænderne. I Nupé hersker der meget Barbari, og de rejsende saa en Slave, der var bleven halv opædt af Gribbe; med Livsfare reddede de flere andre Slaver fra at friste en lignende Skæbne. Et andet Sted bleve 400 Mennesker paa én Dag hængte op paa Dørene.

Da Expeditionen gik af Sted fra Kartum ved Nilen, havde den 36 Kameler, og da den kom til Nigeren, havde den kun 4 Heste. Store Strækninger af de gennemvandrede Egne passe ypperlig for Kolonisation, og paa de højere liggende Steder er hele Naturen saaledes, at den vil give et rigt Udbytte for Kolonister; men der skal selvfølgelig mange Penge til for at opdyrke Landet. De arabiske Kjøbmænd danne næsten overalt Aristokratiet, og Kjendskab til arabisk er nødvendigt for dem, som rejse i disse Lande, hvor der paa de fleste Steder ikke tidligere har været nogen Evropæer.

Massari gav ellers ikke mange Oplysninger om Naturforholdene i de Lande, som Expeditionen havde gennemrejst. Han sluttede sit Foredrag med atter at tale om Matteucci, og han bad Forsamlingen undskyldte, at Rejsen ikke havde bragt de store videnskabelige Resultater, som man kunde have ønsket. Som Tegn paa sin Sympathi for Matteuccis Minde rejste den talrige Forsamling sig fra Pladserne, og paa Kongressens Udflugt til Murano skete der en Indsamling til et Mindesmærke for den afdøde,

Polarforskningerne i Aaret 1881,

af C. Normann, Kaptajn i Flaaden.

Det Spørgsmaal ligger nær, naar man indlader sig paa at behandle et Aars Polarsager: „Hvorledes have Isforholdene været? Har det været et godt eller et slemt Isaar?“ — Ingen, som har befattet sig med Undersøgelser for hine Egne, vil imidlertid vente at faa Svar, som i ét Ord kan gjælde for hele Polarregionen; thi inden for dette,

ikke ringe Rum hersker der selvfølgelig betydelig Forskjel paa Forholdene. Man kan næppe paavise et eneste Aar, hvor disse have været gode eller slette overalt. 1817, et af de bedste Isaar under Spitzbergen og Østgrønland, var saaledes, for at nævne nogle Exempler, vistnok det værste, man kjender i Davisstrædet og Baffinsbugten;

1872, hvor der var megen Is under Spitzbergen og Novaja Semlja, bød usædvanlig aabent Farvand under Østgrønland, og 1878, hvor det kariske Hav var fuldstændig isfrit og Nordenskiöld med „Vega“ sejlede det meste af Vejen nord om Asien i aabent Vand, frembød, som bekendt, meget alvorlige Isforhold baade i Barentz Havet, ved Beringsstrædet og nord for det amerikanske Kontinents vestlige Del. Der kunde fremføres mange andre Tilfælde; men disse maa formentlig være tilstrækkelige her. Som jeg allerede tidligere andet Steds har haft Lejlighed at udtale, forekommer det rimeligst, at noget nær de samme Ismasser aarlig opfylde det store Polarbassin, og at gode og slemme Isaar ere aldeles lokale, kun bevirkede ved Massernes Forskydning, der atter naturlig fremkaldes ved fremherskende Vinde og mulig ogsaa Strømforhold, medens nogle Graders større eller mindre Vinterkulde kun spiller en aldeles underordnet Rolle. Skulde man saaledes give en almindelig Karakteristik af indeværende Aar, vilde man komme i Forlegenhed; thi dette har, som vistnok alle andre, været højest forskjelligt i de forskjellige Farvande, hvad medfølgende Oversigt vil udvise. Man maa nemlig formentlig kalde Aaret *i sin Helhed*:

Godt Isaar	{ i Havet nord for Beringsstrædet, i Baffinsbugtens nordre Del og de til samme stødende Havarme, som Smiths Sund, Kennedy- og Robesonkanalen, Lancaster Sund, Barrowstrædet, Wellingtonkanalen og Prince Regent Inlet, med andre Ord i den amerikanske Del af Polarhavet.
Normalt Isaar	{ i det kariske Hav og den sydlige Del af Davisstrædet.
Slemmt Isaar	{ i Farvandene syd og vest for Spitzbergen og ned mod Norges og Islands Kyst, samt Barentz Havet og Farvandene nord og vest for Novaja-Semlja*).

*) Spitzbergens Fjorde vare i Modsætning til Farvandet mod Syd og Vest alt tidlig paa Foraaret fuldstændig isfrit og Landet mindre snedækt end sædvanlig. Den Is, der havde lejret sig 15—25 Mil fra den norske Nordkyst og dannede en uigjennemtrængelig Barriere til langt ind i Juli, var øjensynlig af vedholdende, nordlige Storme i sidste Høst og Vinter ført syd paa fra Spitzbergens Nabolag. Ma ske var det den, vi kunne takke for den sidste strænge Vinter. I saa Fald er det en Trøst at vide, at Isen i dette Efteraar maa søges betydelig længere mod Nord.

For Davisstrædets nordlige Del og den sydlige Del af Baffinsbugten er Karakteren vanskelig at angive, da Beretningerne fra de forskjellige Skibe, der have besjlet disse Farvande, ere meget varierende og hinanden til Dels modsigende. Gode kunne de imidlertid i alt Fald ikke benævnes.

Ovenstaaende Karakteristik af de forskjellige Ishave har imidlertid kun Gyldighed i al Almindelighed og kun for Maanederne mellem April og September, de eneste, i hvilke de som Regel besjles. At der inden for denne korte Tidsfrist imidlertid ogsaa kan gjøre sig betydelig Forskel gjældende, er indlysende, og Betegnelserne „godt“, „normalt“ og „slemmt Isaar“, saaledes som anført, gjælde derfor ogsaa kun *som Helhed*; thi i flere af Havene har der været Perioder, som have afveget mer eller mindre fra den almindelige Karakteristik. Davisstrædets østlige Del havde saaledes en meget slem Isperiode i Slutningen af Maj og Begyndelsen af Juni, og i Sommerens 2 sidste Maaneder vare Forholdene under Spitzbergens Kyster ikke alene laugt fra saa ugunstige som i Foraaret, men kunde benævnes normale, ja til sidst endog gode; thi norske Fangstmænd have i Begyndelsen af September været indtil 4 Mil nord for Syvørerne og der haft fuldstændig aabent Hav, hvad der ogsaa blev truffet af Fartøjer, der omtrent samtidig befandt sig ved Nordspidsen af Novaja Semlja. De sidste meldte endog om svær Dønning, der lod dem formode, at ingen Is fandtes paa hele Strækningen til Frantz Josephs Land.

Grunden til at man i Aar, bedre end maaske for noget andet Aar, er i Stand til at kunne give Beretning om de samlede Isforhold paa hele den nordlige Del af Kloden er ganske naturlig den, at for intet andet Aar haves Meddelelse fra saa mange forskjellige Punkter som for 1881. Polarbassinet er blevet angrebet fra noget nær alle Retninger, hvor Tilgang har været mulig, og det vil derfor sikkert komme til at staa som et af de store Mærkeaar i Polarforskningens Historie, om det end ikke er bleven *det*, paa hvilket man har naaet Nordpolen.

Det er næppe rimeligt, at ret mange, der nære geografisk Interesse, ville samstemme med Verdensbladet „Times“, naar dette, — saaledes som fornylig — betegner Muligheden af nogen Sinde at naa Jordens Pol som „haabløs“ og sætter Spørgsmaalets Løsning i Klasse med Forsøg paa at finde de vises Sten, at udgranske et „Perpetuum mobile“ eller at opdage, hvad der er bleven af Israels 10 Stammer. Led for Led har Polarforskningen kæmpet sig frem mod Maalet, og om end de sidste 50 Aar ikke have bragt os mange Kvartmil nærmere Polen end Parry var i 1827,

såa have vi dog lært saa meget, at man maatte have tabt al Tillid til den menneskelige Dygtighed og Udholdenhed, om man opgav Haabet. Mange af de til den evige Ises Regioner udrustede Expeditioner ere ganske vist komne tilbage med den Besked, at alt var gjort, som kunde gjøres, og at man nu vidste alt, hvad der var værd at vide; men det har dog sjælden fejlet, at jo hver ny Expedition alligevel baade har udrettet mere end sin Forgænger og ogsaa forøget vort Kjendskab til hine Egne, stundom endog meget betydeligt. Da Sir George Nares i 1876 vendte tilbage med „Alert“ og „Discovery“ fra „the palæocrystic sea“, medbringende Budskabet, at det var umuligt at naa Polen, og at der laa over 6 Breddegrader, — eller netop 100 danske Mil — mellem den og det Punkt, hvorfra de udsendte Slæder efter usigelige Møjsommeligheder nødsagedes til at gjøre Venderejse, blev Sagen ikke derfor opgivet. Amerikansk Foretagelsesaand satte sig for at bevise det ugrundede i Englændernes Udtalelser — og mulig Stjernebanneret alt i dette Øjeblik vajer fra det attraaede Punkt — i alle Tilfælde fremkaldte Aanden den Expedition, for hvis Skæbne man nu paa begge Sider af Atlanterhavet svæver i den pinligste Uvished.

Enhver, som interesserer sig for Polarspørgsmaalet, vil erindre „Pandora“, den tidligere engelske Orlogsmænd, — bygget i Devonport i 1862, — med hvilken Kaptajn, nu Sir Allen Young, hjulpen med Pengebidrag af Lady Franklin, Mr. James Gordon Bennett og Løjtn. Lillingston i Aarene 1875 og 1876 gjorde 2 Rejser til de arktiske Regioner, dels for at forsøge en Nordvestpassage i det af „Erebus“ og „Terror“ indslaaede Spor og dels for at vedligeholde Forbindelsen med Kaptajn Nares Expedition. Skibet, der i Størrelse kommer vore Orlogsmænd „Fylla“ og „Diana“ temmelig nær, da det er 142 Fod langt, 25 Fod bredt og har et Dybgaende af 12½ Fod, har derimod en betydelig svagere Maskine, kun 200 Hestes Kraft, og kan takke denne for, at det saa hurtig udrangeredes af den engelske Marine. Med et Kulforbrug af circa 1 Td. i Timen (3½ Tons i Døgnet) formaar den kun at bringe Skibet frem med en Maximalfart af 5 Knob. Sejlarealet skal derimod være betydeligt og Sejleevnen ret god.

I 1878 solgte Young Skibet til Mr. Bennett, den bekendte Ejer af „New York Herald“, der omdøbte det til „Jeanette“ efter sin Søster, gav det en grundig Overhaling og Fortømring i San Francisco, som det naaede efter 165 Dages stormfuld Rejse fra Havre, forsynede det med en Besætning af 29 Mand under Løjtnant i den amerikanske Marine George Washington de Long*)

*) Født 1814 i New York. I 1873 var han med „Junia“ i Grønland for om mulig at yde Hjælp til den Hallske Expedition om Bord i „Polaris“.

og derpaa udsendte det, dels med Opgave at bringe Nordenskiöld Hjælp, dels med det Maal at finde Polen ad Beringsstrædet. Den 8de Juli 1879 forlod Skibet San Francisco, provianteret for 3 Aar. I Indkjøb og Udrustning m. m. havde det kostet Bennett 300,000 Dollars. Kurs sattes for St. Michaels, Alaska, hvor de forenede Stater har en meteorologisk Station og det amerikanske Pelsværkskompagni en Handelsplads; men Rejsen forsinkedes af daarligt Vejr. I St. Michaels indtoges Kul, Pemman, Slæder, Pelsværksklæder, et større Antal Hunde og 2 indfødte Jægere, hvorefter man styrede tværs over Beringsstrædet til St. Lawrencebugten. Atter her indtog man Fornødenheder og Kul — hvorved Beholdningen antagelig bragtes op til 150 Tons — fra Skonnerten „Fanny Hyde“, der var sendt herop i denne Anledning, men paa hvilken man til Gjengjæld maatte vente en hel Uge, og fik her af Tschulkschere Meddelelse om, at den Nordenskiöldske Expedition var i god Behold, hvorfor man kunde rette hele Opmærksomheden paa Polarspørgsmaalet. Efter at være rundet om Østkap styredes for Kap Serdze Kamen, hvor man den 29de Avgust efterlod Brev*) med den Meddelelse, at det var Hensigten om mulig at styre for Sydkysten af Wrangels Land, under Vejs anløbende Koliutshin Bugten. Den 2den September jagttog en amerikansk Hvalfanger, Kapt. Barnes, Bark „Sea Breeze“, c. 50 Miles Syd for Heralds Ø. „Jeanette“ under Damp og Sejl, styrende Nord. Den følgende Dags Aften saa flere andre Skibe af den amerikanske Hvalfangerflaade Røgen af en Damper, der kunde være „Jeanette“, i Retning af omtalte Ø, fra hvilken de vare c. 20—25 Kvartmil fjærnede. Med denne Dag ophører, som bekendt, enhver Efterretning om Expeditionen.

Da det selvfølgelig er af Interesse at kjende Isforholdene i de Wrangels Land og Heralds Øen nærmest liggende Farvande paa det Tidspunkt, Talen her er om, skal jeg tillade mig at oplyse, hvad der i saa Henseende er mig bekendt, i det jeg bemærker, at min Viden i denne Retning i alt væsentligt støtter sig paa en Artikel i „New York Herald“ for 13de Decbr. 1880, der gjengiver et Foredrag, som Mr. C. Wolcott Brooks har holdt den 6te Decbr. s. A. i „Academy of Science of San Francisco“, og som er baseret paa Oplysninger, indhentede fra Hvalfangere, der paa den betegnede Tid opholdt sig i hine Egne.

I Forsommeren 1879 laa Isen fast og tæt pakket i Farvandene nord for Beringsstrædet, og først hen imod Slutningen af Avgust aabnede den sig saa meget, at „Jeanette“ og Fangstskibene kunde trænge frem i Retning

*) Brevet naaede først New York efter et Aars Forløb.

af Heralds Ø. Et Par Dage efter at man havde set Damperens Røg under denne Ø, lukkede Isen sig imidlertid atter saa meget, at Hvalfangerflaaden nødtes at fortrække mod Syd; men i Slutningen af September bleve Forholdene paa ny gunstige. Den 7de Oktober 1879 omsejledes Heralds Øen af flere Skibe; mod Vest var da ingen Is i Sigte lige til Wrangels Land, der efter Fangstmanden, Kapt. Kelleys Mening, havde været let at naa. I den følgende Uge nødte imidlertid store Ismasser, der af haarde, nordlige Vinde dreves mod Syd, Hvalfangerne til at søge tilbage gennem Beringsstrædet, som det lykkedes dem alle at naa med Undtagelse af de to Fartøjer: „Mount Wollaston“ og „Vigilant“. Den 10de Oktober s. A. saas de begge for sidste Gang, c. 70—80 Miles SO for Heralds Ø, styrende mod NV, i hvilken Retning der iagttoges aabent Vand. Senere paa Maaneden blæste sydlige og sydøstlige Vinde, som imidlertid ikke vare i Stand til at hæve Is-spærringen i Beringsstrædet og tillade Skibene at slippe ud; men som vel, efter hvad man da troede, kunde have hjulpet dem til at naa en Havn under Kysten af Wrangels Land, om en saadan existerede, og mulig sætte dem i Forbindelse med „Jeanette“. „Mount Wollaston“ og „Vigilant“ vare begge ældre Skibe, der hver havde en Besætning af c. 30 Mand. Førstnævnte Skib førtes af den samme Kapt. Nye, der i 1878 paa Herald Øens Meridian var trængt frem til 73° 30' Br., en Højde, der i hine Farvande, saa vidt vides, kun sikkert er naaet en Gang tidligere, nemlig af den bekjendte engelske Polarfarer Collinson 1850 om Bord paa „Entreprise“.

Det vil være i Erindring, at man alt i Fjor fra amerikansk Side søgte at indhente Oplysninger om de to omtalte Skibes Skæbne, ved at sende en Expedition til Beringsstrædet og omliggende Farvande, og denne, der selvfølgelig ogsaa havde Befaling at se ud efter „Jeanette“, lededes af Kapt. Hooper om Bord paa Dampoldkrydseren „Corwin“ (227 Tons), hvis Opgave det ellers er at forhindre Snighandel, særlig med Vaaben og Brændevin, langs Kysten af Alaska Territoriet. 1880 var, hvad Isforholdene i Polarhavet nord for Beringstrædet angaar, et meget ugunstigt Aar, og „Corwin“ fik dette at føle. Efter at have anløbet St. Lawrence Øen, hvor de indfødte i Løbet af Vinteren i saa stort Antal vare omkomne af Hunger, at Landet næsten var blevet affolket (man nævner 400 som Tallet af de døde), til Dels vistnok en Følge af de „civiliserede“ Nationers Udryddelse af de store Havdyr, besøgte Skibet senere adskillige Punkter paa begge Sider af Strædet og naaede under Amerikas Kyst saa langt nordlig som Point Barrow. Heralds Øen, som var et særligt Ønskernes Maal, lykkedes det derimod paa Grund af svær Pakis ikke at komme nærmere end 10 Kvart-

mil, og Wrangels Land fik man netop kun i Sigte i 28 Kvartmils Afstand; Is hindrede overalt Fremtrængningen. Med uforrettet Sag, hvad Efterretninger om de savnede angaar, vendte „Corwin“ tilbage. I en anden Retning var man derimod heldigere, eftersom man under Alaska opbragte 2 Smughandlere, ladede foruden med Bagladevaaben og Ammunition tillige med „Bay-Rum“, „Florida Water“, „Jamaica Ginger“ og „Pain-killer“, lutter Navne for Brændevin, naar det ikke maa være Brændevin. 1880 var isvrigt et fortrinligt Fangstaar for Hvalfangerne i disse Egne, i det de alle vendte hjem med fuldt Skib og uden et eneste alvorligt Ulykkestilfælde. Damperen „Mary & Helen“ hjembragte saaledes 28 Hvaler. De hjemvendte Fangstmænd trøstede dem, der vare interesserede i „Jeanettes“ Skæbne, med det Ræsonement, at, dersom der var tilstødt Skibet noget, kunde Besætningen med Slæder og Hunde, saaledes som Forholdene vare, let over Isen have naaet det aabne Vand, hvor Fangstskibene krydsede, klare til at optage den. Da ingen kom, havde man Grund til at antage, at Skibet enten var trængt betydelig mod Nord eller at der i alt Fald ikke var Grund for Besætningen til at forlade det. Hvad de to savnede Hvalfangere angik, da søgte man at slaa sig til Ro, saa godt man kunde, med Haabet om, at „Jeanette“ havde hjærget Folkene.

Indeværende Aar oprandt, og den Anskuelse kom i Amerika mere og mere til Orde, at det nu var nødvendigt at gjøre ikke alene noget, men *noget alvorligt* for at forvisse sig om den udsendte Expeditions Skæbne, inden det blev for sent. Kongressen bevilgede 175,000 Doll. og beordrede i Februar ufortøvet Nedsættelsen af en Kommission, der skulde afgive Betænkning om, hvad der burde gjøres. Til Præsens i Kommissionen, der væsentlig bestod af Søofficerer med arktisk Erfaring, udnævntes Admiral Rodgers, der i 1855 som Løjtnant og Chef for „Vincennes“ havde besøgt Farvandene om Heralds Ø og her indlagt sig en vis Berømmelse, særlig dog ved at nægte Tilværelsen af det af Kellett 1849 opdagede Wrangels Land. Af de voterede Penge anvendte man strax de 100,000 Doll. til Indkjøb af den eneste under amerikansk Flag i Stillehavet sejlene Hvalfangerdamper, den tidligere omtalte „Helen & Mary“, et nyt, men formentlig ikke overdreven heldigt Skib*). Det blev omdøbt og benævnt efter Kommissionens Præsens, og til Chef for det udnævntes Løjtnant i Flaaden Robert Berry. Foruden af dette Fartøj, til hvis Udrustning hele den tilstaaede

*) 155 Fod langt, 30 Fod bredt, 16½ Fod Dybgaende, 420 Tons, 90 Hestekraft, største Fart under Damp 7½, Kulforbrug pr. Etmaal 5 Tons.

Sum vilde medgaa, havde man imidlertid Udsigt til Hjælp fra andre Skibe, i det ikke mindre end tre forskellige Avtoriteter tilbød deres Assistance. Marineministeriet gav Løfte om Korvetten „Alliance“, Toldvæsenet om Damperen „Corwin“, og den amerikanske Afdeling af den internationale Polarkommission tilbød efter Evne at virke med de til Raadighed staaende Fartøjer, den fragtede engelske Hvalfangerdamper „Proteus“ og den ligeledes fragtede amerikanske Sejlskonnert „Golden Fleece“. Jeg skal tillade mig at omtale hver Expedition Maal og Virksomhed for sig, for saa vidt samme er kommen til min Kundskab.

Vende vi os da først til den af Kongressen foranstaltede Expedition med Damperen „Rodgers“, da se vi dette Skib forlade San Francisco allerede den 16de Juni i indeværende Aar. Skibet, der er bygget i Bath (Maine), har noget nær samme Drægtighed som den savnede „Jeanette“, men stærkere Maskinkraft, og forsynedes i Foraaet, da det fik en gennemgaaende Forstærkning af Forbindingen, med svære Dampkomper og Spil, som ikke tidligere fandtes. Det var ved Afgangen provianteret for 4 Aar med fuld Ration for 35 Mand. Af saa stor en Styrke bestaar ogsaa Besætningen, der tæller ikke mindre end 9 Officerer og Videnskabsmænd. Blandt Deltagerne maa nævnes Forvalteren, Mr. Gilder, der som Korrespondent for „New York Herald“ sidste Efteraar vendte tilbage fra Turen med Løjtn. Schwatka til King Williams Land og som altsaa er en Mand med betydelig arktisk Erfaring, navnlig i Retning af Slædeexpeditioner. En anden af Schwatkas Ledsagere Frederich Melms er med som Matros og Hundekudsk.

Programmet for „Rodgers“ Virksomhed stilledes af den tidligere omtalte Kommission og baseredes hovedsagelig paa de Antydninger, som Løjtn. de Long gav angaaende den Rute, han, *hvis det var muligt*, agtede at følge. Der var navnlig to Punkter, man da mente at kunne holde sig til, og disse er det derfor nødvendigt at fremhæve.

I et Brev af 17de Juli 1879, — altsaa under Vejs mellem San Francisco og St. Michaels — skrev de Long: „Dersom der skulde tilstøde Skibet en Ulykke, ville vi falde tilbage paa de russiske Etablissementer i Sibirien eller rettere, vi ville forsøge at naa de af indfødte beboede Pladser i Nærheden af Østkap, for der at afvente Lejlighed til at naa Stationen St. Michaels paa den anden Side Beringsstrædet. En Expedition, som udrustes med det Maal kun at indhente Efterretninger om os, bør søge disse fjærnere, paa Østkysten af Wrangels Land og paa Heralds Ø. Dersom vi, *trods mine Bestræbelser for at trænge mod Nord*, skulle blive trukne øst efter,

vil jeg forsøge, for saa vidt vi befinde os tilstrækkelig nordligt, at naa Atlanterhavet langs Grønlands Østkyst, hvis ej ville vi lægge Vejen gennem Lancaster Sund og Melville Bugten.

En Maaned senere — den 17de Avgust 1879 — skriver de Long til sin Hustru, at han vil bygge en Varde paa Heralds Ø, før han forsøger at naa Østkysten af Wrangels Land, hvor han atter i Varder, med en indbyrdes Afstand af omtr. 25 Kvartmil, vil nedlægge Efterretninger om sin Færd.

I disse tarvelige Antydninger ligger alt, hvad man har haft til Rettesnor, og Berrys Instrux er derfor ogsaa bleven temmelig ubestemt. Jeg skal tillade mig at gjengive dens Hovedtræk, der, efter en Bestemmelse om, at Petropavlovsk skal anløbes for Forsyning med Pelsværksklæder, Hunde, Slæder og tørret Lax til Hundefoder, og at Kul skal indtages i St. Michaels, nævner følgende Pladser, som skulle besøges for at spørge nyt om „Jeanette“ Expeditionen, nemlig St. Lawrence-Bugten, Østkap, Serdze Kamen og Koliutshin Bay. Derefter hedder det: Midt i Avgust bør „Rodgers“ formentlig kunne være ved Herald Øen, og efter at have ofret den en saa nøjagtig Undersøgelse som mulig fortsættes Arbejdet langs NØ.-Kysten af Wrangels Land, i det man særlig ser ud efter Varder. Derefter bør Chefen opsøge en passende Overvintringsplads ved Landets sydligste eller sydøstlige Kyst; men skulde en saadan ikke være at finde, bør man tilbringe Vinteren paa en Ankerplads under Kysten af Sibirien i Nærheden af en eller anden Tschuktsher By, dog saa nær Wrangels Land som mulig. Man bør selvfølgelig, saa vidt det paa nogen Maade kan forhindres, undgaa at tilbringe Vinteren i Pakisen. Ved Slædeexpeditioner — eventuelt over Longs Stræde — undersøges ethvert Punkt af Wrangels Land, saa vel af Øst- som af Vestkysten, hvor man antager det muligt at finde Oplysninger om de savnede; men kun naar det er bydende nødvendigt, bør Skibet tilbringe mer end én Vinter i Polarregionen og det skal helst være tilbage inden November 1882.

„Rodgers“ afsejlede, som sagt, fra St. Francisco den 16de Juni, og de Efterretninger, vi til Dato have om dets Færd, kunne ganske naturlig ikke være mange. Vi vide dog, at det naaede St. Lawrence Bay den 18de Avgust; thi den 19de Septbr. modtog man i New York et Telegram, afsendt fra Yokohama — hvortil det rimeligvis var bragt af en eller anden Hvalfanger — der indeholdt følgende Meddelelse fra Berry:

„Ankommen til St. Lawrence Bay i Dag. Alt vel. Mødte russisk Korvet „Streloch“, Kapt. Delivron, som berettede igaar at have talt med Officererne fra den

amerikanske Hvalfanger „R. H. Hardy“, der meddelte, at Vraget af „Vigilant“ i dette Foraar var fundet af indfødte nær Serdze Kamen. Det gjenkjendtes ved Rensdyrstakkerne som Gallionsfigur. 4 Mand fandtes døde i Lukafet. Eskimoerne ved Point Barrow udsige at have set 4 hvide Mænd i dette Foraar dragende i Retning af Mackenzie-Floden og at have besøgt det Sted, hvor de tilbragte Vinteren i Snehytter. Saa ogsaa Spor af Slæder og Fodspor. Hvalfangerne formode, disse Mænd have hørt til „Jeanette“ Expeditionen. Uden at vide hvad der har frembragt dette Indtryk, forekommer det mig usandsynligt; det er snarere Folk fra forliste Hvalfangere. „Rodgers“ og „Streloch“*) afgaa imorgen for at skaffe Klaring paa omtalte Rygter. Haaber at kunne sende mere autentiske Efterretninger inden Udgangen af Sommeren. „R. H. Hardy“ har om Bord Kaptajnen og 2 Mand fra den amerikanske Hvalfanger „Daniel Webster“, der er forlist i Sommer nær Point Barrow.

Berry.“

Hertil indskrænkede sig til for nylig vore Efterretninger om „Rodgers“. I Løbet af det sidste Par Uger er der imidlertid indtruffen Efterretning om Skibets Færd fra Udgangen af August til Slutningen af September, og disse maa der tillægges den største Betydning.

Vort Kjendskab til det saakaldte Wrangels Land, har, som bekjendt, lige til i Aar været meget ringe, og man har ikke haft den fjærneste Kundskab til dets Udstrækning, i det man nemlig kun fra Søen har iagttaget, hvad man antog for Landets sydligste Spids. Petermann fremsatte tidlig den Formodning, at man i det havde fundet den over Polen sig udstrækkende nordlige Del af vort Biland Grønland, og som saadant figurerer det i flere Kaart, udgaaede ikke alene fra Justus Perthes bekjendte geografiske Institut, men ogsaa fra andre videnskabelige Institutioner, der bøjede sig for den berømte Geographs Antagelse, og i dette Land troede at finde det „Terra firma“, som anses nødvendigt for at man kan gjøre sig Haab om nogen Sinde at naa Jordens Pol. I en Række af Aar syntes ogsaa de i disse Farvande af Hvalfangere foretagne Opdagelser at bekræfte Hypotesen. I 1878 sagdes saaledes Kapt. Smith, Fører af den nordamerikanske Bark „New Bedford“, at have krydset sig langs Landets østlige Kyst til 73° n. Br., hvorfra han tydelig kunde følge dets høje, bjærgrige Konturer betydelig mod Nord, og engelske Søkaart angave, at høje Toppe endog

*) „Streloch“ har i Følge senere Efterretninger, modtagne via Amerika; foretaget en Del Opmaalinger baade ved den sibiriske Nordkyst, St. Lawrence Bugten og Wrangels Land.

vare sete under 74° n. Br. I Modsætning hertil berettede ganske vist den tidligere omtalte Kapt. Nye, at da han 1878 paa Herald Øens Meridian var naaet frem til 73° 30', var der intet Land i Sigte mod Vest; men det var jo muligt, ræsonnerede man, at der havde hvilet Dis eller Taage over Kysten, og at hans Bestik ikke havde været korrekt. Nu maa al Tvivl om, at Landet kun er en Ø af forholdsvis ringe Udstrækning, forstumme; thi allerede den første af de Efterretninger, hvortil ovenfor hentydedes, og som den 7de November naaede os pr. Telegraf fra San Francisco, udsagde:

„Et Skib*), der er ankommet hertil den 6te Novbr. fra Polarhavet, beretter, at Damperen „Rodgers“, der var udsendt for at opsøge „Jeanette“ Expeditionen, er set i de sidste Dage af September. „Rodgers“ har omsejlet Wrangels Land og har landsat Forsknings-Expeditioner paa forskjellige Steder, men uden at finde noget som helst Spor af „Jeanette“.

I et senere Telegram modificeredes denne Efterretning imidlertid noget, i det man nemlig erfarede, at det ikke var „Rodgers“ selv, men derimod Fartøjer udsendte fra den, som havde udført Bedriften at omsejle Landet. Man blev ved denne vaklende Beretning noget tvivlende lige over for den hele Fremstillings Paalidelighed; men senere omstændeligere Meddelelser i de amerikanske Blade (særlig New York Herald af 17de November) hæver den over al Tvivl, i det man nemlig ved dem erfarer, at det ikke er en Skipperefterretning paa anden Haand, som det først hed; men en officiel Rapport fra Løjtnant Berry, der ligger til Grund for den sidste Rettelse.

Af Rapporten, der endnu kun foreligger i Udtog, skulle vi laane de Oplysninger, der have mest Interesse. Efter at være passeret Beringsstrædet lykkedes det „Rodgers“ at trænge frem til Herald Ø, hvor man den 24de August iværksatte en Landing og efterlod Beretning om Besøget, men hvor man ikke fandt Spor af, at „Jeanette“ havde været. Derpaa dampede man i Retning af Wrangels Land, hvor Skibet fandt Havn om Aftenen den 25de August. Baadeexpeditionen udsendtes strax for at afsøge Landets østlige og vestlige Kyst, medens der samtidig iværksattes en Land-Expedition under Berrys personlige Ledelse. Denne naaede et 2500 Fod højt Bjærg, fra hvilket saas Vand i alle Retninger undtagen mellem Vest og SSV., hvor et andet højt Bjærg, det tidligere bekjendte „Mount Long“, dækkede for Udsigten, men hvor man vidste, at Strædet, som adskilte Landet fra Sibirien, var at søge. At Landet var en Ø, maatte derfor betragtes som afgjort og bestyrkedes ogsaa fuldstændig af

*) Skonnerten „Golden Fleece“, hvorom mere senere.

de udsendte Baadeexpeditioner. Af disse ledes den ene af Mr. Mastør H. J. Waring, den anden af Underløjtnant Hunt. Førstnævnte fulgte Landets Øst- og Nordkyst, indtil han standsedes af Is, som nødte ham over Land at søge tilbage til Skibet. Sidstnævnte drog mod Vest og Nord og trængte frem til den samme Is, som havde stoppet Waring, ogsaa stoppede ham; men de to Punkter, der bleve Expeditionernes Endepunkter, laa inden for hinandens Synsvidde, saa at Kysten af hele Øen, der kun holder 15 danske Mil i sin største Udstrækning, og som er meget bjærgfuld, er bleven undersøgt. Intet Steds fandtes imidlertid Spor af „Jeanette“.

Beretningen tilføjer, at der ved Øens nordlige Pynt iagttoges en meget haard Strøm, der satte i nordvestlig Retning med en Hastighed af *indtil 6 miles Fart* (6 danske Mil i 4 Timer), og at Isen under Øens Østkyst satte nord efter, men med meget ringere Hastighed. Dette være nu som det vil; men ved den Kjendsgjerning, at Wrangels Land har vist sig at være en Ø af kun ringe Udstrækning, er det i alt Fald slaaet fast, at Værdien af Beringsstrædet som Vej til Polen er bleven i overordentlig Grad formindsket; thi for enhver, der har nogen som helst Kyndighed til arktiske Undersøgelser, staar det som Lov, at det er umuligt at tilbagelægge en større Vejlængde med Slæder over den aabne Is, og at det kun er ved at følge en Kystlinje, der løber i en nordlig Retning, at en høj Bredde kan naaes.

Med Længsel maa yderligere Efterretninger fra denne Kant imødeses*). De foreliggende Efterretninger maa, saa interessante de end ere, betegnes som temmelig mistrøstende; thi paa Wrangels Land laa i Grunden det eneste Holdepunkt, man havde for Haabet om at kunne følge i det savnede Skibs Spor. Hvad enten nu „Jeanette“, før det lykkedes den at naa Heralds Ø og Wrangels Land, er kommen fast i Isen og med denne er ført af Sted i nordvestlig eller nordlig Retning, eller det er lykkedes den i aabent Vand, lig det, som „Rodgers“ traf, at naa frem til ukjendte Strækninger, kommer man nu, ligesom i sin Tid ved

Franklins Expeditionerne, til at slaa ind paa Gisningernes Omraade, og at dette er stort vil sikkert enhver indrømme.

Jeg skal ikke her komme ind paa dette, men kun oplyse, at en den 3dje Oktober til St. Francisco ankommen Hvalfanger bekræfter den i Berrys første Telegram bragte Meddelelse, at indfødte have set et Vrag langt mod Øst. Intet har dog kunnet foretages for at faa dette Vrag identificeret. Føreren udtaler kun, at de samme Indianere, der underrettede ham om dets Tilværelse, viste ham en ny Kobberkjedel, som de havde faaet derfra, og han tilføjer, at denne Kjedel efter hans Overbevisning var af amerikansk Fabrikat.

Om „Rodgers“ oplyser de tidligere omtalte Efterretninger, at Skibet, efter med uforrettet Sag at have forladt Wrangels Land, er gaaet i Vinterleje ved St. Lawrence Bugten, hvorfra Berry i kommende Juni paa ny vil forsøge Fremtrængning med Skibet og denne Gang stræbe at naa saa nordlig som mulig. Om han da ogsaa vil træffe Isforholdene saa gunstige som i Aar, turde derimod være et stort Spørgsmaal. Forøvrigt er det vanskeligt at indse hvad Løjtn. Berry mener at kunne opnaa ved at tage Vinterophold ved St. Lawrence Bugten, efter hvad der nu er os bekjendt om Wrangels Land; thi Slædeexpeditioner dertil maa jo nu antages for unødvendige, og Slædeexpeditioner langs Kysten af Sibirien, selv om de ledes af Folk med saa stor Erfaring i det Kapitel som Mr. Gilder og Fr. Melms (de to tidligere Deltagere i Schwatkas Expedition) ville næppe føre til noget Resultat, da man dog ikke fra St. Lawrence Bugten i Løbet af Vinteren kan gjøre sig Haab om at naa meget ud over den Strækning, der besøgtes i Sommer fra Skibene. Paa den anden Side vilde Løjtn. Berry kunne paaregne at være lige saa sikkert og lige saa tidligt til Stede næste Foraar, naar Sejltiden i disse Egne begynder, om han valgte et sydligere liggende Vinterkvarter, hvor han kunde have den Fordel at faa Folkene rekreerede og sine Beholdninger kompletterede Collinson, der 1850 var stillet ligesom Berry i Aar, tog det fornuftige Parti at gaa med Skibet til Hongkong for der at tilbringe Vinteren, og han førte det derfra saa tidlig tilbage til Beringshavet, at ikke en Dag kunde siges at være tabt, hvorimod hans Folk vare bleve saa styrkede ved Opholdet i Varmen, at de i de følgende 3 Vintre lykkelig modstode Polarlandenes Klima uden at lide af det ellers næsten uundgaelige Onde, Skjorbugen.

Hvad angaar den anden gennem Beringsstrædet i Aar foretagne arktiske Expedition, da ser jeg mig i Stand til at kunne meddele noget mere om den end om „Rodgers“, i det der nemlig i „New York Herald“ af 5te Oktober og 5te November samt i „New York Times“ af

*) Efter de den 17de November i New York modtagne yderligere Efterretninger fra den amerikanske Expedition, om Bord i „Rodgers“, hvilke gaa til 27de September og ere nedskrevne under Sydkysten af Wrangels Land, er det lykkedes Løjtn. Berry den 17de September at naa frem til 73° 44' n. Br. og 171° 48' v. Lgd.; men hverken her eller da man ved et senere Fremtrængnings-Forsøg under 179° 52' ø. Lgd. var naaet til 73° 28' N. Br. var Spor af Land at opdage i nordlig Retning. Den Is, Fartøjet mødte imod Nord, skildrer Berry som saa svær, at han ansaa det for utilraadeligt, om ikke for ligefrem umuligt at bane sig Vej mellem den.

7de November findes Artikler fra Bladenes Korrespondenter om Bord i „Corwin“ og Rapporter fra dette Skibs Fører, Kapt. Hooper, der bringer os omstændelige Beretninger om Skibets Fart. Af disse Artikler skal jeg tillade mig at give et lidt længere Referat, da de indeholde flere Punkter, som uden egentlig at belyse Spørgsmaalet om „Jeanette“s Skæbne, dog ere af betydelig Interesse, og ikke mindst, fordi de indeholde Efterretninger om den første Landgang paa det meget omtalte Wrangels Land.

„Corwin“ forlod San Francisco i Begyndelsen af Maj med samme Instruktioner som i Fjor og landsatte alt i Begyndelsen af Juni et Slædeparti under Løjtnanterne Herring og Reynolds ved Koliutshin Bugten med den Op-gave, om mulig, at indhente Efterretninger hos Kyst-Tschuktscherne angaaende „Jeanette“ og de to savnede Hvalfangere. Derpaa gik Skibet tilbage til St. Michaels, hvor det reparerede et mindre Havari, forsynede sig med Kul og optog en Naturforsker, Mr. Nelson, vendte sig saa paa ny mod Vest og indtraf den 24de Juni ved Tapkan, hvor Slædeexpeditionen ventede dets Tilbagekomst. Som Resultat af sin Undersøgelse meddelte Løjtn. Herring, at *begge* de forladte Skibe i Novbr. 1880 vere blevne truffe drivende i Isen og vare blevne besøgte af Tschuktscherne, der havde givet ham den samme Historie, som vi alt kjende fra Løjtn. Berrys Rapport, nemlig at man om Bord i det ene af Skibene havde fundet 4 Lig, der, saaledes tilføjede de indfødte, alt havde ligget der i længere Tid, saa at det var at formode, at Fartøjerne allerede vare blevne forladte i Efteraaret eller Vinteren 1879. Tschuktscherne havde kun været én Gang om Bord i Skibene, men havde fra hvert af disse medtaget forskjellige Sager, der senere i San Francisco virkelig ere blevne gjenkjendte som hørende til de savnede Skibe. Saaledes skal en Broder til Kapt. Nye paa „Mount Wollaston“ have gjenkjendt dennes Sølvbriller, og nogle Knive, mærkede V, bleve betegnede som hørende til „Vigilant“s Inventarium. Begge Skibe syntes efter Tschuktschernes Udsagn at være forladte i stor Hast, og i Amerika hengav man sig derfor en Tid til Haabet, at Besætningerne enten havde naaet Wrangels Land eller bjærget sig om Bord i „Jeanette“. I førstnævnte Tilfælde maa imidlertid Haabet, efter hvad man nu har erfaret, ikke siges at være meget værd, og i sidstnævnte ser det i heldigste Fald meget sørgeligt ud med Beholdningen om Bord i „Jeanette“, siden foruden Skibets 31 Mand c. 60 fremmede have tæret paa den i omtr. 2 Aar. Slædeexpeditionen, der var trængt frem til Kap Wankarem, 176° 22' v. Lgd. 68° 10' n. Br. — eller c. 25 danske Mil mod Vest — havde iøvrigt ikke erfaret noget som helst angaaende „Jeanette“,

og ingen af de indfødte havde set hverken Skibet eller hvide Mænd.

Fra den asiatiske Kyst vendte Kapt. Hooper sig atter mod Øst, anløb Kotzebue Sund og kompletterede sine Kulbeholdninger fra de umiddelbart til Stranden stødende Kullag ved Kap Lisburne, der skildres som meget gode. Derpaa sattes Kurs for Heralds Øen under overordentlige gunstige Vejrforhold og i fuldstændigt isfrit Hav, der i Overfladen holdt indtil 10° C., og den 30te Juli fik man Øen og samtidig ogsaa Wrangels Land i Sigte. Man styrede i Retning af den førstnævnte og havde et Bælte paa c. 15 Kvartmil løs, aaben Is at dampe igjennem, før man naaede en fast Iskant, der laa omtr. en halv Kvartmil SO. af Øen. Over denne Is, der skildres som meget opskruet og ujævn, lykkedes det en udsendt Styrke at iværksætte Landing paa den stejle Klippe, der en Tidlang syntes at trodse alle Forsøg paa Bestigning — ligesom den i sin Tid (1849) havde trodset Kellets Anstrængelser — men sluttelig lykkedes det dog Amerikanerne at naa Toppen, og i en Højde af 1400 Fod over Havet at oprejse en Varde med behørig Underretning om Bygmestrene m. m. Al Søggen efter Spor og Efterladenskaber fra „Jeanette“ var derimod forgjæves.

Efter med en Del Besvær at være kommen fri af Isen, der havde lukket sig om Skibet, dampede „Corwin“ de følgende Dage langs den faste Iskant, af og til forsøgende at komme gjennem denne og at naa Kysten af Wrangels Land, der stadig havdes i Sigte, naar det ikke længst var taaget. Man opfiskede et Brudstykke paa 45 Fods Længde af et Skibs Underraa, der kun syntes at have været kort Tid i Vandet, men ikke frembød noget som helst Mærke, og satte saa, da Isen syntes uvillig til at ville fordele sig, Kurs for den sibiriske Kyst, som man naaede ved Wankarem Floden, det Sted, hvor Skibet — thi det viste sig nu, at Løjtn. Herring i Foraaret havde misforstaaet Tschuktscherne og troet, at de talte om 2 Skibe medens der kun var *ét* — var bleven set i Fjor Efteraar, og hvor Expeditionen ogsaa indhandlede nye Relikvier, der synes at bringe det uden for al Tvivl, at Besætningen fra „Mount Wollaston“ har forladt dette Skib og for en Tid haft Tilflugt om Bord i „Vigilant“, der bevislig maa have været det Fartøj, som de indfødte have besøgt. Derpaa fulgtes Kysten en Strækning i vestlig Retning, og da Isforholdene her bedredes, sattes paa ny Kurs efter Wrangels Land, som det lykkedes at komme saa nær — 1/2 Kvartmil — at man om Morgenen den 12te Avgust kunde sætte Fartøj i Vandet og lade en Expedition lande paa Landets sydsydøstligste Hjørne tæt ved det Forbjerg, der af Long tidligere benævnedes Kap Hawaii, men som Hooper nu benævner Kap Wrangel. Man besteg en af de nærmeste Skrænter og tog formelt Landet i Be-

siddelse i den amerikanske Regerings Navn. Det var imidlertid lidet indbydende at se til, og i Modsætning til tidligere Beretninger næsten fuldstændig øde og nøgent, om end mindre dækket med Sne end der var Grund til at antage.

Vort første Kjendskab til dette Land skriver sig -- naar bortses fra Rygter og mere eller mindre tvivlsomme Beretninger om russiske Kosakkers Togter i forrige Aarhundrede, — som bekjendt, fra den berømte russiske Rejsende Baron v. Wrangels Expedition til hine Egne i Aarene 1820—23, eller da særlig det sidste af disse Aar. Selv saa han ikke Landet, men en Tschuktsher Høvding berettede, at det paa klare Sommerdage kunde iagttages fra Kap Jakan. Den næste, der omtaler Landet, er Kapt. Kellett, den nuværende engelske Admiral, som i 1849 fra Heralds Øen, som han opdagede og benævnte efter sit Skib, antog at se dets høje Toppe mod Vest. Den amerikanske Officer, daværende Løjtn., Rodgers, benægtede imidlertid 1855, som alt berørt, dets Tilværelse og paastod at have sejlet over det — ligesom Ross i 1843 over Wilkes Land i Sydpolarhavet — og det var først 1867, at dets Tilværelse blev bragt uden for Tvivl ved de amerikanske Hvalfangere Long og Craynors Opdagelser. „Petermanns Mittheilungen“ og flere andre tyske geografiske Tidsskrifter, med det i Bremen udkommende „Deutsche Geographischen Blätter“ som Kilde, bringe imidlertid i dette Foraar en Beretning om, at det er en Tysker, Kapt. E. Dallmann, hvem Æren for denne Opdagelse tilkommer, i det denne nemlig, som Fører af en paa Hawaii hjemmehørende Hvalfanger, „Talbot“, allerede den 17de og 18de Avgust 1866 skulde være landet paa Kysten. Det mærkeligste ved denne Efterretning er, at den er bleven holdt hemmelig i 15 Aar, trods den ved Nordenskiöld Spørgsmaalet rejste levende Interesse for disse Farvandes Geografi, og Amerikanerne stille sig ogsaa tvivlende over for dens Paalidelighed. Da Kapt. Hooper tog Landet i Besiddelse, døbte han det iøvrigt „New Columbia“; men forhaabentlig faar det ikke Lov at beholde denne Benævnelse. Maa det ikke hedde Wrangels Land, fordi Wrangel aldrig saa det, saa er det i alt Fald formentlig rigtigere at kalde det Kelletts Land end noget som helst andet.

Efter at have strøffet over en mindre Strækning af Kysten uden at finde Spor af Efterretninger om „Jeanette“, indskibede Expeditionen sig paa ny, og „Corwin“s Stævn blev nu igjen rettet mod Herald Island for i denne Retning at forsøge Fremtrængning saa langt som mulig mod Nord. Da Forholdene imidlertid her snart viste sig ugunstige, forandredes Planen og Skibet satte Kurs for Point Barrow. Fra denne Plads ere nogle af de givne

Efterretninger daterede. De øvrige ere først fremkomne efter Skibets Tilbagekomst til San Francisco, der fandt Sted den 22de Oktober; men de ere af langt mindre Betydning, i det de kun melde, at alle Kapt. Hoopers Forsøg paa yderligere Fremtrængen i Slutningen af Avgust og Begyndelsen af September mislykkedes, og at man ikke, som man havde haabet, atter kom til at betrede Wrangels Land, men af Is, Storm, Frost og Sne alt den 15de Septbr. blev dreven tilbage gennem Beringsstrædet. Om „Jeanette“ bringes ingen som helst Efterretning, men samtlige Hvalfangere, som Kapt. Hooper har talt med, ere enige i, at Skibet, da det sidst blev set, var i Færd med at styre ind i „the hole“, det aabne Vand eller Løb, der næsten hvert Aar findes i NO. for Heralds Øen, og at det her er blevet lukket inde. At det ikke vil slippe tilbage gennem Beringsstrædet, derom kan der efter deres Overbevisning — og maaske flere med dem — ikke være Tvivl. Om det vil slippe fri ad anden Vej, ja! det er vel ogsaa nu, desto værre, snart mere end tvivlsomt.

Medens vi opholde os ved Beringsstrædet er endnu at erindre, at den amerikanske Regering i Sommer har etableret en meteorologisk Station ved Point Barrow, 71° 27' n. Br., 156° 15' v. Lgd., under Ledelse af Infanteriløjtnant P. H. Ray. Den skal vedligeholdes i det mindste for nogle Aar og skal være et Led i den internationale Kjæde. Stationen, hvis samlede Besætning bestaar af 10 Mand, for største Delen Videnskabsmænd, er siden Begyndelsen af September etableret og i Orden. Skonernten „Golden Fleece“, Kapt. Jacobsen, der havde saa vel Personalet som Materialet til Stationen om Bord, forlod San Francisco den 18de Juli og returnerede den 6te Novbr. At man fra Point Barrow har Ordre at se ud efter „Jeanette“-Expeditionen, er en Selvfølge, og Stationens Forsyning er saa rigelig, at den vil kunne yde baade de savnede og Hvalfangere, der i kommende Aar maatte komme i Nød i hine Egne, en særdeles væsentlig Hjælp.

Fra de Expeditioner, der lede eller have ledt efter „Jeanette“ i Farvandene vesten for Amerika, ville vi vende os til Expeditionerne paa den østlige Halvkugle. Blandt de Hypoteser, der ere blevene udtalte om, hvor „Jeanette“ maatte være at søge, have ogsaa de faaet en Del Tilhængere, der opstillede Muligheden af, at Kapt. de Long vilde komme hjem enten langs Østkysten af Grønland, eller at han, i Stedet for at følge Østkysten af Wrangels Land, af Isforholdene kunne være bleven *tvungen* om paa dette Lands Vestside og saaledes mulig en skjønne Dag vilde komme til Syne paa denne Side af Kap Tscheljuskin, mellem Novaja Semlja og Spitzbergen eller endog norden om sidstnævnte Øgruppe. Denne Formodning er

ikke hel usandsynlig, og det var derfor rigtigt, at man ogsaa havde sin Opmærksomhed rettet paa den Kant; mindre heldig turde derimod den Maade være, paa hvilken den amerikanske Regjering greb Sagen an, da den bestemte sig for at sende en regulær Orlogsmand til hine Farvande for at lede efter den bortblevne Expedition. Den 27de Maj i Aar fik Commander Cooper, der da var Chef for Korvetten „Alliance“, som laa under Kommando i Norfolk i Virginia, Ordre fra Admiralitetet til ufortøvet at gjøre Skibet klart til et Kryds i de arktiske Have. Han skulde snarest mulig drage Omsorg for, at Skibet kom i Dok og forsynedes med en 2 Tommer Ishud fra Stevnen og 25 Fod agter efter for derpaa via St. Johns (New Foundland), Island og Hammerfest i Norge at søge at naa Nordenden af Spitzbergen. Hans Sejlordre gav ham følgende Anvisning:

„Dersom „Jeanette“ skulde slippe fri af Isen i den antydede Retning, vil det rimeligvis (!) løbe Spitzbergen i Sigte og derfra sætte Kurs paa Kysten af Norge. De vil derfor holde krydsende mellem Grønland og Spitzbergen, saa vidt mulig under Sejl“. Man var dog saa fornuftig at tilføje, at længer end til 25de Septbr. skulde Skibet ikke holde den omtalte Station*).

Længe var man ikke om at faa Skibet klargjort til Reisen, det maa man lade dem; thi alt den 15de Juni forlodes Norfolk, og Maanedsdagen efter at have modtaget Ordren se vi Commander R. H. Wadleigh, der har afløst Commander Cooper, dampe ud fra St. Johns med sin ishudede og med Proviant fyldte „Alliance“. Besætningen, der tidligere var 173 Mand, var bleven forøget med 20 New Foundlandske Sæljægere, paamønstrede til Assistance ved eventuelle Slædeexpeditioner over Isen, med hvilken disse Folk ere fortrolige fra Barndommen, og til dem sluttede sig et Par erfarne „Ice-masters“. Den 12te Juli rapporterer Chefen fra Reykjavik, hvortil Skibet var ankommen den 9de, at han har faaet meget venlig Modtagelse hos Landshøvding Finsen, og at denne har lovet at være ham behjælpelig med at uddele „to the hardy Icelanders“ Beskrivelser og Fotografier af „Jeanette“, at de kunne kjende Skibet for det Tilfælde, at det skulde drive forbi Landet i Besæt i Isen (!). Fra Reykjavik gaar Rejsen til Islands Østfjorde og derfra til Hammerfest, som man naar i Maanedens Slutning. Den

*) Foruden at se ud efter „Jeanette“ havde Commander Wadleigh ogsaa til Opgave at anstille videnskabelige Iagttagelser bl. a. over Pakisens Grænser, Vandets Temperatur og specifikke Tyngde, det organiske Liv i Havet, Spitzbergens Fauna og Flora, Ebbe og Flod under Øen o. s. v.

29de Juli sættes Kurs efter Spitzbergen, hvor en stor Del Havne paa Vestkysten, saa som Bellsound, Greenharbour, Isfjorden, Amsterdam Island og Vogelsang anløbes, og derpaa videre mod Nord til, man træffer Pakisen under 80° og nogle Minutter. Man drejer saa af mod Vest, følgende Iskanten, vender efter nogen Tid tilbage til Spitzbergen, staar saa atter over mod Grønland og naaer den 11te September tilbage til Hammerfest. Expeditionen har hele Tiden kunnet glæde sig ved godt Vejr og er kun i ringe Grad bleven forulempet af Isen, der i Foraaret paa disse Højder optraadte i overordentlig Mængde; men Grønland har man dog ikke faaet i Sigte, end sige „Jeanette“. Efter et Par Dages Ophold, hovedsagelig anvendt til Kulforsyning, staar man atter ud fra Hammerfest den 18de og sætter paa ny Kurs efter Spitzbergen. Den 23de September kommer Skibet ind i en Bugt i Isen, der var i Færd med at lukke sig, og kun med Nød og næppe slipper man fri for at komme „i Besæt“. Efter den 25de September at være naaet til 79° 30' Br., vender man, i Overensstemmelse med den givne Instrux, Stævnen hjem efter, anløber den 10de Oktober Reykjavik og er den 1ste November tilbage i Halifax, som man kunde vente, uden at medbringe nogen som helst Efterretning om de savnede.

Den femte af Aarets arktiske Expeditioner har ligesom den tredie („Golden Fleece“) mindre at gjøre med „Jeanette“ end med at foretage meteorologiske Observationer, i det den nemlig er udrustet som et Led af de internationale Polarforetagender, der skulle anstille Iagttagelser fra kommende Sommer*). Den har imidlertid som Biopgave at se ud efter „Jeanette“ og om mulig yde Besætningen Assistance. Expeditionen, der ledes af den amerikanske Kavalleriofficer, Løjtn. A. W. Greeley, befinder sig siden August i Discovery Harbour, Lady Franklin Bay, den samme Plet hvor „Discovery“ overvintrede i 1875—76 og Hvalfangerdamperen „Proteus“**), der bragte den til Bestemmelsesstedet, er forlængst returneret til sin Hjemstavn, New Foundland. Expeditionen er særlig mærkelig ved sin Rejses Held. Maanedsdagen efter at have forladt St. Johns naaede den sit Bestemmelsessted, efter under Vejs at have anløbet forskellige grønlandske Havne (Godhavn, Ritenbænk, Upernivik og Prøven) for at forsyne sig med to indfødte Jægere, Skindklæder og Hunde, og for at tage om Bord Dr. Pavy og Mr. Henry Clay, der have opholdt

*) Kongressen har bevilget 25,000 Dollars til denne Expedition.

**) „Proteus“ ejes af Mr. James Stewart, „Member of Parliament“ for Greenock, og førtes paa denne Expedition af Kapt. Young.

sig her siden „Gulnare“'s mislykkede Expedition forrige Aar. Særlig Rejsen fra Upernivik nord efter var overordentlig heldig; thi Distancen mellem denne Plads og Kap Lieber, c. 180 danske Mil, tilbagelagdes i lidt over 6 Dage, en Følge af, at man aldeles ikke mødte Is i Melvillebugten, Smiths Sund eller Kennedy Kanalen. Taage maatte man derimod kæmpe med i 32 Timer. Man anløb forøvrigt Careyøerne for at se til Kapt. Nares Depot og hentede paa Littleton Øen, tæt ved Kap Ohlson, den dér af Kapt. Allen Young i 1876 efterladte Post til „Alert“ og „Discovery“, ligesom man, efter hvad det synes, var saa heldig dér at finde Passage-Instrumentet fra „Polaris“, som Kapt. Nares forgjæves bestræbte sig for at finde. Fra Washington Irving Øen — paa Vestkysten, tæt ved Dobbins Bay — medtog man den der nedlagte Beretning, undersøgte Depotet ved Kap Hawks ved Rawlins Bay og nedlagde et andet Depot ved Carl Ritters Bay. Først ved Kap Lieber mødte man svær Pakis, og de sidste 2 Mil til Bestemmelsestedet kostede Expeditionen en hel Uge, saa at Ankeret først den 11te Avgust faldt i Discovery Harbour, 81° 40' n. Br. Man gik strax i Gang med at etablere Stationen og med at undersøge Jagtrevieret, og inden „Proteus“ efter en Uges Op- hold forlod Havnen, vare Husene rejste og i Færd med at komme under Tag; Vildtkjældereren indeholdt saa mange dræbte Moskusoxer, at der var fersk for tre Maaneder. Fra Stationen saas aabent Vand mod Nord, saa langt Øjet naaede, det vil med andre Ord sige 4—5 Mil eller til den 82de Breddeparallel, det Sted, hvor Robeson Kanalen er smallest. Løjtn. Greeleys Instrux byder ham at undersøge Kysten nord efter til Kap Joseph Henry, eller lidt sønden for den 83de Breddegrad, for at se ud efter „Jeanette“. — Efter den Skildring, vi have fra Kapt. Nares om Beskaffenheden af „the palæocrystic sea“, er det vel næppe rimeligt, at man her vil se noget til Skibet, det skulde da være, at Isforholdene havde bedret sig betydelig siden Sommeren 1875 og 76.

Det er de forenede Staters Hensigt foreløbig at vedligeholde Stationen i Lady Franklin Bay ligesom den ved Point Barrow for Anstillelse af meteorologiske og magnetiske Observationer. Meningen er hvert Aar at sende Skib til Kolonien for at proviantere denne, ombytte en Del af Besætningen og spørge nyt; men det turde vistnok hænde, at der ikke hvert Aar opnaaes Forbindelse, og Stationen er derfor ogsaa foreløbig forsynet for 3 Aar. Amerikanerne ere ikke saa sangvinske som somme, der mene, at fordi man ingen Is traf i det kariske Hav og rundt Kap Tscheljuskin i 1878, saa er her altid om Sommeren aabent Farvand. De anse baade Halls Fart i 1871 og Greeleys i Aar for særdeles heldige Expeditioner og ere forberedte

paa Aar, som de Kane, Hayes, Nares og „Polaris“ Besætning for hjemgaaende havde at kæmpe med. At de heri handle viselig, kan der næppe være Tvivl om.

Mere for Fuldstændigheds Skyld end fordi man kan tillægge det nogen Betydning, skal endnu nævnes, at det i et af Sommerhefterne i Petermann's „Mittheilungen“, anføres, at et Par amerikanske Hvalfangere have givet Løfte om at se særlig skarpt ud efter „Jeanette“. Den ene af de omtalte Skippere, Føreren af Barken L. P. Simmonds, lovede at holde Udkig langs Grønlands Østkyst; men efter hvad der foreligger, synes Skibet aldeles ikke at være kommet af Sted paa denne Expedition; de to andre vare Førerne af Skonnerterne „Era“ og „Roswell King“, der skulde paa Fangst i Hudsons Bugten. Ethvert Fartøj, der besejler hine Egne, vilde selvfølgelig være glad ved at kunne yde de savnede Hjælp, om de skulde møde dem, og i saa Henseende have de to Skippere næppe meget forud for alle andre; men den Tumbleplads, der var dem anvist, har sikkert givet dem mindre Chancer end de fleste andre Fangstfartøjer i hine Egne, thi, som bekendt, er der kun ét Løb, gennem hvilket Hudsons Bugten staar i Forbindelse med Polarbassinet, og dette kan man paa Forhaand være *fuldstændig sikker paa*, at „Jeanette“ ikke vil benytte, i det den i saa Fald skulde bane sig Vej gennem Prince Regents Sound, Boothia Gulf og Fury & Hecla-Strædet — som Regel nogle af de allervanskeligste Isfarvande paa hele Kloden, som man først er i Stand til at naa fra Mundingen af Barrow Strædet — med andre Ord, naar Skibet staar i Færd med lykkelig og vel at sige Polarisen Farvel. At omtale disse Togter som Hjelpeexpeditioner turde altsaa rimeligvis have været overflødig.

Med hvad her er anført er det afsluttet, som jeg har at sige angaaende „Jeanette“ og Expeditionerne til dens Undsætning, og jeg skal nu tillade mig i Korthed at omtale de øvrige arktiske Expeditioner, som Aaret 1881, — som sagt et af de rigeste og interessanteste Aar for Polarforskerne, — har at opvise.

Der er da først den hollandske Expedition med Sejlskonnerten „Willem Barentsz“, der, ført i Aar af Kapt. van Brockhuysen, for fjerde Gang har besøgt Farvandene mellem Spitzbergen og Novaja Semlja. Som bekendt, er dette Fartøj bygget og Expeditionerne foranstaltede for Penge, indkomne ved private Indsamlinger i Holland blandt Folk, der ønskede, at det hollandske Navn, som en Gang var det første i Isens Regioner, ikke aldeles skulde være uden Repræsentation ved Nutidens Forskninger. Hvad der hidtil er opnaaet med Skibet, er

imidlertid kun lidet; men man maa jo ej heller vente stort af en lille Sejlskude paa under 100 Tons. Man har i de fire Aar forgjæves bestræbt sig for at naa det af norske Fangstmænd i Begyndelsen af Halvfjerdserne flere Gange besøgte Sted paa Novaja Semljas Østkyst, hvor Barentsz og Heemskerck overvintrede 1596—97 — et stadig tilbagevendende Maal for Expeditionerne — og Stenen, der her skulde rejses Barentsz til Minde, venter endnu paa at blive opstillet der. Midlertidig har den i Aar fundet Plads ved Kap Nassau paa Vestkysten. I 1879 naaede man at faa Frantz Josephs Land i Sigte, men ikke videre; i Fjor maatte man vende hjem paa Grund af Havari, og i Aar har man — efter de faa og sparsomme Efterretninger, der endnu foreligge — været næsten ligesaa uheldig, i det man intet har kunnet udrette, hverken under Spitzbergen eller Novaja Semlja paa Grund af Is, eller ud over dette at trænge frem til Oranie Øerne ved Landets Nordspids. Den 29de Septbr. ankom Skibet for hjemgaaende til Hammerfest og den 26de Oktbr. til Amsterdam. Næste Aar agte Hollænderne at møde med en Damp, der ligesom „Willem Barentsz“, er tilvejetragt ved private Midler.

Mr. Benjamin Leigh Smith, den ihærdige engelske Nordhavsfarar, der har indlagt sig et stort arktisk Navn ved sine Opdagelser nord og øst for Spitzbergen, og i Fjor med sin Damp-Yacht „Eira“*) aflagde Frantz Josephs Land et overordentlig interessant Besøg og kaartlagde en Strækning paa henimod 25 danske Mil vest for den af Østrigerne under Weyprecht og Payer i 1873—74 besøgte Kyst, hvorfor det engelske „Royal Geographical Society“ i dette Foraar hædrede ham med sin Guldmedaille, har atter i Aar med samme Skib sat Kursen nord efter med det Maal for Øje at undersøge Landet nærmere og særlig søge afgjort, hvor vidt det kunde tjene til Basis for Fremtrængen mod Nordpolen. Man erindre, at det nu noget nær er det sidste bekendte Punkt, der synes at tilbyde en Mulighed. I „Eira“ Harbour vilde Mr. Smith oprette et Depot og forsynede sig derfor særdeles rigelig med Proviant; men det var isvrigt hans bestemte Hensigt at vende tilbage inden Efteraaret. Siden Skibet den 13de Juni forlod Peterhead, er man imidlertid uden andre Efterretninger fra det end, at den norske Fangstkonneret „Prøver“, Kaptajn Isaksen, den 8de Juli har set Skibet under Novaja Semlja ud for Matoschkin Shar i Færd med at

arbejde sig nord paa. Man maa haabe, at det er lykkedes at naa det tilsigtede Maal, og at det er herved, at Expeditionen holdes tilbage; thi er den kommen i Drift med Pakisen, er der Grund til at nære alvorlig Bekymring for dens Skæbne. Den var provianteret med alle Fornødheder for 14 Maaneder og med Mel og Brød for omtrent 2 Aar, den Gang den forlod England. „Eiras“ Besætning bestaar foruden af Mr. Leigh Smith, Føreren og Lægen af 22 Mand. Saa vel denne Expedition som alle de tidligere, hvori Mr. Smith har taget Del, har han udrustet uden nogen som helst fremmed Hjælp, og man antager, at de tilsammen have kostet ham hen imod 400,000 Kr.

Foruden om „Eira“ savnes ogsaa til Dato Efterretning om to smaa norske Fangstskuder, Jagterne „Elirse“ og „Marie“, der i Sommer færdedes i disse Farvande og som man i heldigste Tilfælde kan haabe ere indfrosne i Havn et eller andet Sted paa Spitzbergen.

En af et herværende Blad, uvist efter hvilken Kilde, nylig bragt Efterretning, at Sir Henry Gore Booth — en Descendent af den rige Brygger, der ved Sir John Ross Expedition i 1829—33 blev Baronet, og efter hvem Boothia Felix og Boothia Gulfen ere benævnte, — skulde have i Sinde endnu i dette Efteraar eller rettere denne Forvinter at foranstalte en Expedition afsendt til Understøttelse for Leigh Smith, mangler vistnok Grund. Skulde den imidlertid virkelig blive udført, vil den næppe kunne vente bedre Skæbne end den norske Hjælpeexpedition til Spitzbergen i Efteraaret 1872 med Damperen „Freddy“ under Kapt. Otto, der efter at være bleven i højeste Grad overiset maatte vende hjem med fuldstændig uforrettet Sag. Mr. Gore Booth foretog i 1879, sammen med Kapt. Alb. Markham (næstkommanderende hos Nares i 1875—76) en Expedition til Barentz-Havet om Bord i den fragtede norske Slup „Isbjørnen“ og, saa vidt bekendt, agter han igjen at søge der til, men først fra Foraaret.

Man er endnu ikke bleven træt af Expeditionerne til Ob og Jenisej, og bliver det forhaabentlig ej heller for det første; thi de berige, om ikke andet, saa i betydelig Grad vort Kjendskab til de omliggende Have. I Aar har man dog været forholdsvis heldig, i det den eneste Expedition, der er afgaaet, har naaet sit Maal og er returneret i god Behold, om end kun med en delvis Ladning, eftersom man ikke havde skaffet tilstrækkelig Returgods frem, inden det var nødvendigt at sætte Kurs hjem efter. Den Rejse, der afsluttedes i dette Efteraar med et saa tarveligt Resultat, var begyndt i Fjor Foraar. Læserne ville muligvis erindre, at Dampene „Louise“ Kapt. Burmeister, og „Dallmann“, Kapt. Dallmann med uforrettet Sag returnerede til Hammerfest forrige

*) „Eira“, bygget i Peterhead i 1879—80 med det udtrykkelige Maal at optraade som Lyst- og Opdagelsesskib i de arktiske Regioner, er 360 Tons drægtig, 131 Fod lang, 25 Fod bredt og har en Maskine paa 50 Hestekraft (nominelt).

Sepbr., standsede af Is ved Novaja Semlja paa deres Rejse til Jenisej. „Louise“ oploste sin Stykgodslast i Hammerfest og gik i anden Fart, medens „Dallmann“ overvintrede paa sidstnævnte Sted. Denne Sommer toge de Sagen op paa ny, og den 20de Juli blev Kursen atter fra Nordkap sat mod Gaaslandets Kyst (Novaja Semlja). Den 25de traf man alt Is ved Kolgudjew, og først efter flere forgjæves Forsøg paa at trænge frem i østlig Retning langs Novaja Semljas Kyst og langs Fastlandet, lykkedes det endelig den 15de August gennem den kariske Port at komme ind i det kariske Hav, som da var isfrit. Den 19de August naaedes Jenisejs Munding og den 22de den længere op i Floden oprettede Station, hvor Udlosning og Indladning foregik indtil den 29de. „Louises“ Ladning førtes da op af Floden i store Pramme, slæbte af „Dallmann“, der skal forblive her, medens „Louise“ begav sig paa Retur med den indtagne Last, som dog kun udgjorde $\frac{1}{3}$ af hvad Skibet kunde rumme. Kapt. Burmeister turde nemlig ikke afvente mulig indtræffende yderligere Sendinger, og hans Frygt for at blive afskaaren viste sig ej heller ganske ugrundet; thi da Skibet den 4de Septbr. naaede Flodmundingen, mødte det allerede her store Ismasser, der vare fremdrevne af de længe vedvarende, nordlige Vinde. Heldigvis kunde disse Ismasser omgaaes, og man forsøgte nu i Dagene mellem den 7de og 10de Septbr. Gjennemfart i Matotschkin Shar, men Forsøgene maatte for Ispærring opgives. Ved den kariske Port var man derimod heldigere; thi gennem denne lykkedes det den 12te Septbr. at slippe ud, dog mødte man endnu megen Is lige til 45 Mil vest for Strædet. Om Bord i „Louise“ gjorde den bekjendte tyske Rejsende og Forfatter Grev Waldburg-Zeil—Trauchburg, der i sin Tid ledsagede v. Heuglin til Spitzbergen, Rejsen med.

Det kariske Hav er isvrigt i Aar bleven besøgt af mindst én norsk Fangstexpedition, i det nemlig Jagten „Lyna“, Kapt. Sevaldsen har opholdt sig der fra 8de August og Maanedens ud. Den østlige Del af Havet var i denne Tid fuldstændig isfrit, medens Vestsiden var pakket fuld.

Hvorledes det er gaaet Damperen „Oscar Dickson“, og Skonnerten „Nordland“, som var i Følge med den, vil formentlig være Læserne i frisk Minde. Efter at have overvintret i Isen i Gyda-Bugten, og efter at der, med betydelig Bekostning, var sendt Damperen Proviant og Kul m. m. pr. Rensdyr fra Obdorsk, knustes Damperen, et Jærnskib, den 2den August af Isen, og en Kapital, der i Følge Gøteborg Handelstidende repræterede en Værdi af 420,000 Kr., gik til Bunds i Ishavet. Her at skildre Overvintringen og Forsøgene paa at redde Skibet

turde føre for vidt. Jeg tillader mig derom at henvide til norsk Morgenblad for 9de Oktbr.

Ligesom et Par tidligere Aar havde den russiske Regering ogsaa i Aar udrustet en videnskabelig Landexpedition til Obflodens Munding for at faa denne undersøgt og opmaalt. Denne Expedition, der lededes af Kapt. Moissejef, er imidlertid fuldstændig mislykket, i det den kun naaede til Byen Beresow. Man skyder Skylden paa Selskabet, der havde paataget sig at transportere Expeditionens Gods, paa den russiske Handelstands fjendtlige Holdning og paa Dampskibet, der skulde føre Deltagerne ned af Ob, med andre Ord paa alt, undtagen sig selv, og haaber imidlertid paa bedre Resultat næste Aar.

Efterretningerne fra denne Del af den arktiske Kreds kunne altsaa ikke kaldes særlig gunstige. Inden jeg forlader den, maa jeg imidlertid tillade mig at tilføje et Par Ord, der vedrøre disse Egne; men maaske bedre allerede burde være nævnte, da jeg før berørte „Jeanette“ Expeditionerne. Kapt. Johannesen, der i sin Tid førte Damperen „Lena“, til Floden af samme Navn, har i Oktober telegraferet Nordenskiöld nogle Oplysninger, som han mente, kunde give en Nøgle til „Jeanette“ Expeditionens Skæbne, og de gik ud paa, for det første, at en Jakut fra en Bolun Landsby ved Lenas Munding (skal vel være fra Landsbyen Bolun der ligger en 40 danske Mil op ad Floden, lidt sønden for 71° n. Br.), den 13de Septbr. 1879 havde set Røgen af en Damper mod Nord; for det andet, at Samojeder paa Taimur Halvøen, tæt ved Jenisej, havde fundet Ligene af to hvide Mænd og en Whisky Flaske. Hvad den første Efterretning angaar, da indeholder den ganske vist ingen Umulighed, og Røgen kan have skrevet sig fra „Jeanette“; men den er dog lidet trolig, naar man véd, at Skibet om Aftenen den 3die i samme Maaned af amerikanske Hvalfangere er set styrende mod Nord eller Nordost fra Herald's Øen, at der mellem dette Punkt og Lenas Munding er hele 300 danske Mil og at „Jeanette“ intet havde at gjøre paa dette Sted, ja! at de Long vilde have handlet lige imod sine Ordre og alle sine tidligere udtalte Planer, om han var søgt dertil. Under særlig gunstige Forhold kunde selvfølgelig et Skib, selv i Ishavet, godt tilbagelægge de 300 Mil i 10 Dage; men det er lidet rimeligt, efter hvad den Nordenskiöldske Expedition har oplyst, at et Fartøj med „Jeanettes“ Dybgaaende vilde være kommen Landet saa nær ud for Lena, at det kunde blive set fra en af Landsbyerne eller endog fra den yderste Kystkant, og naar saa dertil kommer Kilden, hvorfra Kundskaben er øst, og den Omstændighed, at der er hængaet hele to Aar før denne med en forbavsende nøjagtig Datering, „13de Septbr. ny Stil“ — man erindre, det er en Jakut, der fortæller

— kommer til den civiliserede Verdens Kundskab, betænker jeg mig ikke paa at stemple den som saare lidet troværdig.

Den anden Efterretning, den om de to hvide og Whisky-Flasken, giver jeg, om mulig, endnu mindre for, og jeg er vis paa heri at have Samstemning hos de fleste. Man fristes uvilkaarlig, forekommer det mig, til at spørge, hvad Slags Whisky det var, Flasken indeholdt, skotsk, irsk eller amerikansk? Siden Samojederne kunde se, lugte eller smage, at Indholdet var *Whisky*, maa de rimeligvis ogsaa kunne give os Svar paa dette Spørgsmaal.

At „Jeanettes“ og „Eiras“ Udebliven baade kan og rimeligvis ogsaa vil give Anledning til en Række Expeditioner i Lighed med dem, der i sin Tid foranstaltedes for at faa Underretning om Franklins Skæbne, er vel uden for al Tvivl; men vi maa haabe, at Resultaterne af disse maa blive lykkeligere end de bleve af hine, thi endnu den Dag i Dag har man ikke, trods Løjtn. Schwatkas med saa glimrende Dygtighed og saa store Resultater kronede Undersøgelser, fuld Vished om de sidstlevende af Deltaernes Skæbne. Schwatka udtaler ganske vist som sin Formodning, at de bukkede under i „Starvation-Cove“ paa Fastlandet lige over for King Williams Land; men der er dog endnu saare meget uforklaret, saaledes navnlig hvorledes man skal tyde den Omstændighed, at flere Lig 1869 bleve fundne af den senere fra „Polaris“ Expedition saa bekendte Kapt. Hall, paa King Williams Land langt østen for det Sted, hvor Overgangen til Fastlandet maa være foregaaet. Dette har ledet til den Formodning, at muligvis en Del af Besætningen fra de to Skibe har skilt sig fra de øvrige, og, vendende sig mod Øst, har søgt at naa Hudsons Bay Territoriet; denne Formodning har i Aar faaet en mægtig Støtte ved de Oplysninger, som Kapt. Adams, den dygtige Fører af Dundee Hvalfangeren „Arctic“, hjembringer fra sin Rejse.

Aaret 1881 har ikke været noget heldigt Aar for Hvalfangerne i Davis Strædet og Baffins Bugten. Isforholdene have været vanskelige og Udbyttet ringe. Da Kapt. Adams ikke i Begyndelsen af Avgust traf Hvalerne paa de sædvanlige Fangepladser, trængte han dristig gennem Lancaster Sund og Barrow Strædet, vendte sig derpaa mod Nord op ad Wellington Canalen og standsede først, da han — efter at være trængt længere frem end nogen Expedition før ham i denne Retning — mødte selve Polar-Barrieren. Da han ej heller her traf Hvaler, stod han atter mod Syd, vendte sig derpaa mod Vest og dampede op ad Barrow Strædet, indtil Isen atter her standsede videre Fremtrængen. Følgende den af Franklin i sin Tid indslaaede Vej, stod „Arctic“ derpaa gennem Peel Sound og Franklin Channel mod

Syd til faa Mil fra det Sted, hvor „Erebus“ og „Terror“ 1846 kom fast i Isen for aldrig mer at slippe løs, og hvor de i Foraaret 1847 bleve forladte af Besætningerne. Derpaa blev Beechy Island anløbet. Franklins Monumentet stod ubeskadiget; men Northumberland House fandtes at være i daarlig Forfatning, og største Delen af den deri opbevarede Proviant var ødelagt, medens Kapt. Allen Young endnu for faa Aar siden rapporterede, at mange af de der oplagte Varer vare i fortrinlig Stand.*) Gjennem Prince Regent Inlet trængte Kapt. Adams derpaa i Slutningen af Avgust frem til Boothia Gulfen og naaede, i et aldrig tidligere besøgt Farvand, indtil 15 Kvartmile fra Fury & Hecla Strædet. Han fangede her adskjellige Hvaler; men hvad der for Polarforskerne har langt større Værd, var den Omstændighed, at han her kom i Berøring med indfødte, der gavede ham en Meddelelse, som, for saa vidt den er sand, hvad Kapt. Adams ikke nærer Tvivl om, bringer os et sørgeligt, men mærkeligt Supplement til de Oplysninger om Franklin-Expeditionens Skæbne, vi alt kjende gennem de af Schwatka hjembragte Efterretninger. En af de indfødte, en meget intelligent Eskimo, der kom om Bord i „Arctic“, meddelte uopfordret, at da han var en ung Mand, kom tre Mænd vandrende over Land til hans Faders Hus i Retning af Repulse Bay, og at den ene af dem var en stor Høvding, da han døde. De to andre vare da i stor Vaade og græd eller klagede meget, i det de fortalte de indfødte, at han, den døde, havde været deres „Aniguk“ eller store Kapitæn. De to Mænd levede en Tid i hans Faders Hytte og han viste Kapt. Adams paa et Kaart det Sted, hvor de vare begravede. Eskimoen berettede, at 17 Mand havde begivet sig paa Vejen fra 2 Skibe, der vare blevne forladte langt mod Vest, men kun de tre havde levet til at naa hans Hjem. Efter alt, hvad Manden fortalte, nærer Kapt. Adams ingen Tvivl om, at de Skibe, her er Tale om, vare Franklins og at den store Kapitæn, som nævnes, var Løjtn. Commander Crozier. At dømme efter Mandens nuværende Alder

*) Northumberland House byggedes i 1852 af Kapt. Püllen, Chef for „Polar Star“, paa Beechey Island. Samme Steds findes ogsaa det saakaldte Franklins Monument, en ottesidet Træsøjle, der er oprejst i Husets Nærhed, og som paa hver Side bærer en Zinktavle, der meddeler Navnene paa de Mænd, som ere omkomne ved de fra England udgaaede arktiske Forskningsexpeditioner. Ved Foden af Støtten staar en Marmortavle, helliget Mindet om Sir John Franklin og de 128 Mænd, som fandt Døden med ham i disse Egne. Lady Franklin har ladet Tavlen forfærdige, og Sir Leopold Mc. Clintock har bragt den til Beechey Island.

maa han have været en ung Knægt for 35 Aar siden, hvilket altsaa meget godt kan svare med Tidspunktet for Katastrofen. Det havde været Adams Hensigt at bringe ham til Evropa; men Omstændigheder indtraf, som gjorde dette umuligt. Iøvrigt siger „Times“, at Adams er i Besiddelse af udførlige Oplysninger, der ville kaste betydeligt Lys over Franklin-Expeditionens Bevægelser og dens Deltageres endelige Skæbne, og man maa vel haabe — ja! har efter Mandens udmærkede Navn endog al Anledning til at vente — at de ere af paalideligere Natur end de, som Kapt. Barry, den amerikanske Sæljæger, i sin Tid hjembragte. „Times“ tilføjer, at Adams medbringer nogle Papirer, fundne i Nærheden af Fury & Hecla Strædet og at disse ere blevne afleverede til Admiralitetet. Man havde en Tid Grund til at være meget spændt paa at erfare, hvad de indeholdt; men siden der vedvarende bevares Tavshed herover kan det næppe være Efterretninger af særlig Vigtighed.

Til Oplysning om hvem Adams er, skal jeg kun tilføje, at det var ham, med hvem Kapt. Alb. Markham gjorde det Kryds i Baffins Bugten, som han har skildret os i sit Værk „A whaling cruise to Baffins-Bay and the Gulf of Boothia“, London 1877, og at det ligeledes var ham, som hjembragte en Del af Besætningen paa „Polaris“, efter at den først var bleven optagen af Damperen „Ravensraig“, som mødte den i Melville Bugten, da den i usselt sammentømrede, aabne Baade befandt sig paa Vejen fra Littleton Øen til vore nordligste Handelspladser paa Grønlands Kyst.

Ogsaa Danmark har i Aar efter ringe Evne bidraget til Løsningen af Polarspørgsmaalet, i det det nemlig har haft en videnskabelig Expedition i Grønland til Undersøgelse af de geografiske Forhold ved dette Lands sydligste Spids, der, mærkelig nok, hidtil har henligget, om ikke upaaagtet, saa dog saa ufuldstændig kjendt, at endog dets Konturer have figureret i Søkaartene med temmelig vilkaarlig trukne stiplede Linjer. Dette har væsentlig været grundet paa de overordenlig vanskelige Naturforhold, der raade i hine Egne, i det Polarstrømmen næsten uden Ophør fører det arktiske Bassins frosne Masser i aldeles uigjennemtrængelige Mængder forbi denne Kyst, der umulig fra vore beboede Pladser kan naas over Land, selv bortset fra, at en Del af Kyststrækningen her bestaar af Øer, grun-

det paa Landets vilde, sønderrevne Natur og de talrige Jøkler; den har hidtil ogsaa fra Søen vist sig at være aldeles utilgængelig. Expeditionen, om hvilken Læserne for Resten henvises til Lederens foreløbige Indberetning i nærværende Tidsskrift, begyndte strax efter sin Ankomst med Kraft paa det den anviste besværlige Arbejde, som det ved Dristighed og Ihærdighed lykkedes Løjtnant Holm at føre til et overordentlig tilfredsstillende Resultat. Her maa det være tilstrækkeligt at anføre, at det ikke alene lykkedes at naa Kap Farvel og faa dette Punkts hidtil meget usikre Beliggenhed nøjagtig bestemt; men at ogsaa hele det omliggende Komplex af større og mindre Øer samt en betydelig Del af Fastlands Kyststrækningen blev kaartlagt, og at Expeditionen, under en Rekognoserings Fart i Konebaad langs den frygtede Østkyst, naaede til det sydligste Forbjerg ved Lindenows Fjorden og rimeligvis vilde være trængt betydelig længere mod Nord, om ikke de Grønlandere, der ledsagede den, havde svigtet og derved nødvendiggjort Tilbagetoget. To Isbjørne faldt under Vejs som Ofre for Expeditionens Jægere. Den 6te Oktober, efter at Vinteren allerede havde meldt sin Ankomst ved skarp Frost og Sne, naaede de rejsende til Kryolithbruddet Ivigtut i Arsukfjorden, hvor de traf det sidste i Grønland dvælende Skib, det bekjendte „Fox“, der først den 18de Oktbr. forlod Landet, og med dette naaede de begge den 13de i forrige Maaned lykkelig tilbage hertil. Med yderst smaa Midler er der ved denne Expedition indvundet et særdeles smukt Udbytte for Videnskaben, og man kan heri tillidsfuldt se et Varsel om, hvor meget mere man kan vente, naar den af Regeringen i Fjor foreslaaede større Undersøgelsesexpedition langs Grønlands Østkyst, forhaabentlig i en nær Fremtid, kan blive til Virkelighed. Her kan maaske endnu være Plads for den Bemærkning, at et af de efter Kryolit i Aar udsendte Skibe, nemlig Briggen „Elna“ af Kjøbenhavn, i Begyndelsen af Septbr. har været Østgrønland under 61° Br. paa omtr. 6 Mil nær uden at se Spor af Is, og at Kapt. H. P. Larsen kun af Hensyn til Paalands Vind med Udsigt til Storm blev afholdt fra at komme Landet, som han havde i Sigte i en Udstrækning af 15—20 Mil, endnu nærmere. Det hører, som bekjendt, til Sjældenhederne at faa Østkysten at se, endog saa nær Kap Farvel, som Tilfældet var her, og jeg har derfor ment at burde meddele det her.